

[Bertel Dahlgaard.]

kan for det radikale venstres vedkommende henvise til mine udtalelser her i tinget den 12. februar 1946, da jeg fastslog, at det da foreliggende lovforslag bibeholdt den streng-
hed overfor de grove forbrydelser, som det på ethvert tidspunkt havde været rigsdagens hensigt at anvende.

Jeg mener, at denne rigsdagens hensigt ved behandlingen af straffelovstillægget har nogen betydning i dag for bedømmelsen af den nuværende og den forrige justitsministers anvendelse af benådningsretten, som med rette har vakt betydeligt røre.

Jeg ser sådan på det, at man ved udøvelsen af benådningsretten har to hensyn at tage, som må være afgørende. Spørgsmålet om benådning må selvfølgelig på den ene side bygge på en individuel vurdering af det enkelte foreliggende tilfælde, således som denne vurdering udøves af fængselsmyndighederne, men dernæst må benådningsretten udøves på en sådan måde, at det er i overensstemmelse med en sund retsfølelse i befolkningen. Det burde være klart for enhver, at dette sidste i ganske særlig grad gælder, når spørgsmålet er om benådning for de groveste landssvigere, og netop i dette forhold er det, at der påhviler justitsministeren et ganske særligt ansvar. Justitsministeren skal i dette forhold føle sig som folkets repræsentant, der skal have evne også til at tage folkepsykologiske hensyn.

Det besynderlige og uforståelige er nu, at det synes, som både den nuværende og den tidligere justitsminister har manglet disse egenskaber. For den tidligere justitsministers vedkommende fik det sit vel mest makabre udtryk i hendes løsladelse af Best den 29. august. Man tog sig til hovedet og spurgte sig selv: Kan så megen uforstand virkelig være knyttet til udøvelsen af den øverste justits her i landet? Men når det efter den nuværende justitsministers meget omtalte julebenådnings nu kommer frem, at den tidligere justitsminister har foretaget 30 benådnings af tilsvarende karakter, så spørger man sig selv: Havde det dog ikke været nærliggende, at landets justitsminister, efterhånden som benådningserne nåede op til udøverne af de største forbrydelser, havde orienteret befolkningen om de synspunkter, hun agtede at lægge til grund for

benådningserne, eller havde søgt føling med folketinget, ikke for at unddrage sig selv ansvaret, men for til støtte for sin egen vurdering at høre tanker og stemninger blandt folkets valgte repræsentanter? Det er dog en besynderlig ting, at oplysninger om dette store antal løsladelser af livstidsfanger kommer frem måneder efter som en overraskelse både for befolkningen, pressen og folketinget.

Jeg bemærkede mig da også, at den nuværende justitsminister her i dag erkendte, at befolkningen ikke havde været tilstrækkeligt orienteret. Selvfølgelig skulle den enkelte benådede ikke ved løsladelsen udleveres til beskuelse og eventuel forfølgelse, og det bør heller ikke ske nu, men hovedlinien, der blev fulgt, burde offentligheden have kendt.

Når den nuværende justitsminister i sin første redegørelse henviste til, at han kun havde fulgt i de fodspor, den tidligere justitsminister, det ærede medlem frk. Helga Pedersen, har trådt, er det forsåvidt berettiget, som det selvfølgelig er uanstændigt, når venstreblade, således som jeg har set, kaster sig over den nuværende justitsminister med de voldsomste angreb, medens de fortier, at det er det ærede medlem frk. Helga Pedersen, der har hovedansvaret for den praksis, den nuværende justitsminister har ført videre. Men det er også den eneste berettigelse, den nuværende justitsminister har til at drage den tidligere minister frem som et skjold foran sig. Enhver minister har ansvaret for sine egne handlinger uden hensyn til, hvad forgængeren har foretaget sig, og jeg har iøvrigt aldrig vidst, at den nuværende justitsminister havde en sådan tillid til den foregående, at hendes handlinger kunne indeholde en rettesnor for ham.

De to ministre må imidlertid nu dele det fælles ansvar, som de er venner til, men det spørgsmål, der møder folketinget, er spørgsmålet om fremtiden. Det er indlysende, at det konkrete spørgsmål om en benådning ikke kan afgøres i folketinget. Benådningsretten kan ikke henlægges til en politisk forsamling, så ville alle grænser mellem lovgivende og udøvende magt være brudt ned. Det er justitsministeren, der ved benådning må have ansvaret, ansvaret for, at han i sin afgørelse holder sig indenfor lovgivningen og dens forudsætninger, således som disse forudsætninger er givet tilkendende